

Sygnatura akt XIIC 1341/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2020r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący sędzia Hanna Ratajczak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 lipca 2020r

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko **Skarb Państwa- Dyrektor Zakładu Karnego we W.**

o ochronę dóbr osobistych

1. Powództwo oddala
2. Odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania

/-/ Hanna Ratajczak

UZASADNIENIE

Pozwem z 2 września 2019 roku (k. 1- 4) powód M. W. wniósł o ochronę dóbr osobistych poprzez zapewnienie mu zasadniczych praw podmiotowych w zakresie utrzymywania ścisłych kontaktów z rodziną podczas odbywania kary, nadto o zwolnienie w całości z kosztów związanych z wniesieniem przedmiotowego powództwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że od 2009 roku odbywa karę dożywotniego pozbawienia wolności, a od stycznia 2017 roku odbywał karę w Zakładzie Karnym we W., gdzie regularnie był odwiedzany przez bliskich. Jednostka Zakładu (...) we W. jest położona najbliżej miejsca zamieszkania rodziny. Powoda odwiedzała matka, która mieszka w m. Biała oddalonej od Zakładu Karnego we W. o 40 km oraz siostra która zamieszkuje w m. K. oddalonej od ZK W. o około 50 km. W dniu 6 sierpnia 2019 roku powód został przetransportowany do Zakładu Karnego w K.. Tym samym powód został pozbawiony ścisłych kontaktów z rodziną, albowiem jednostka w K. jest znacznie oddalona od ich miejsca zamieszkania.

Uprawnionym do przeniesienia osadzonego do innego zakładu karnego jest Dyrektor ZK. W przypadku powoda nie wystąpiły żadne szczególne okoliczności jak np. podjęcie zatrudnienia, leczenia, konieczność przeprowadzenia diagnostyki. Natomiast w doktrynie przyjmuje się że należy osadzać skazanego we właściwym zakładzie karnym dla utrzymania kontaktu z rodziną. Na skutek bezprawnego działania pozwanego powód został pozbawiony podstawowego prawa utrzymywania więzi z rodziną i innymi bliskim co wyraźnie wynika z art. 102 ust. 2 kkw.

Pismem z 16 września 2019 roku (k. 11) powód doprecyzował żądanie pozwu wskazując, iż żąda od Dyrektora Zakładu Karnego we W. aby został ponownie przyjęty do tamtejszego zakładu karnego oraz o zapewnienie bezpieczeństwa w taki sposób, że jeżeli nie wystąpią przesłanki wynikające kkw dot. przetransportowania osadzonego powód nie zostanie przetransportowany do innego zakładu karnego.

Postanowieniem z 13 listopada 2019 roku (k. 18) referendarz sądowy zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

Pozwany Skarb Państwa- Dyrektor Zakładu Karnego we W. w odpowiedzi na pozew z 11 grudnia 2019 roku (k. 31- 40) wniósł o oddalenie powództwa w całości; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstw procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, iż nie zgadza się z twierdzeniami powoda i zaprzecza wszystkim twierdzeniom i zarzutom określonym w pozwie. Pozwany wskazał, że powód w ZK W. przebywał od 3 stycznia 2017 roku do 6 sierpnia 2019 roku, następnie został przetransportowany do Zakładu Karnego w K.. Przetransportowanie powoda do Zakładu Karnego w K. wynikało z konieczności wyłączenia części pomieszczeń mieszkalnych w ZK W. w związku z prowadzonymi remontami cel mieszkalnych. Zmiana miejsca pobytu powoda wynikała z konieczności okresowego zmniejszenia powierzchni mieszkalnej jednostki w związku z prowadzonymi pracami remontowymi.

Powód aktualnie przebywa w ZK w C., gdzie został przetransportowany z ZK K. ze względów wychowawczych. Ponadto pozwany oświadczył, że osadzeni mają możliwość składania wniosków o zmianę miejsca osadzenia, z którym powód może wystąpić w każdym czasie do dyrektora jednostki, w której aktualnie się znajduje.

W piśmie procesowym z 20 stycznia 2020 roku (k. 52- 57) powód ustosunkował się do twierdzeń odpowiedzi na pozew, przede wszystkim wskazał, iż został przetransportowany z powodu remontu pawilonu(...) gdzie w czasie pobytu jednostce nie przebywał ani razu. Wobec skierowania powoda do innej jednostki nikt z kadry wychowawczej nie przeprowadził z powodem rozmowy na temat jego sytuacji rodzinnej, jak wpływające na odbywanie kary ewentualny wyjazd do innej jednostki. Powód wskazał że w Zakładzie Karnym we W. karę pozbawienia wolności odbywają osoby z całej Polski, inne osoby gdyby zostały przetransportowane do oddalonych jednostek nie zostałyby poszkodowane w kwestii widzeń z bliskimi. Do sierpnia 2019 roku do chwili obecnej powód został wyłącznie raz odwiedzony przez matkę i przyjaciela. Powód obecnie przebywa w ZK w C., gdzie po przybyciu złożył wniosek o przetransportowanie do ZK W., obecnie oczekuje na jego rozpoznanie.

W piśmie procesowym z 4 stycznia 2020 roku (k. 63- 75v) pozwany podniósł, że Zakład Karny we W. realizuje inwestycję związaną z termomodernizacją obiektów zakładu. Pierwszym obiektem remontowanym jest pawilon (...), w całym pawilonie znajdują się miejsca dla niespełna 400 osadzonych. Przetransportowanie takiej liczby osadzonych jest procesem pracochłonnym i musi zostać zrealizowane w normalnym toku służby, jako zadanie dodatkowe.

Nadto pozwany wyjaśnił, iż odległość od miejsca zamieszkania rodziny osadzonego nie może być jedyną okolicznością uwzględnianą przy podejmowaniu decyzji o osadzeniu w danej jednostce. Przy wyludnianiu pawilonu jednostki nie mogą być transportowani np. osadzeni w stosunku do których toczą się postępowania przed organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, osadzeni z wnioskiem o warunkowe przedterminowe zwolnienie, czy przerwę w karze oraz inni osadzeni których cechy uniemożliwiają przeniesienie ich poza zakład Karny we W.. Nadto powód należał do grupy osadzonych niezatrudnionych. Osadzeni którzy nie mogli zostać przetransportowani z w/w powodów i byli zakwaterowani w pawilonie (...), musieli zostać przekwaterowani do innych cel w pozwanej jednostce. Wobec powyższego przetransportowani z ZK we W. zostali także osadzeni, którzy nie byli wcześniej osadzeni w pawilonie (...).

W treści pisma z 14 lipca 2020 roku (k. 84) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści odpowiedzi na pozew oraz dalszych pismach procesowych.

W piśmie procesowym z 20 lipca 2020 roku (k. 86- 87v) powód podtrzymał swoje stanowisko procesowe, wnosząc o wydanie nakazu przetransportowania do Zakładu Karnego we W..

Sąd ustalił co następuje:

Powód M. W. przed wytoczeniem powództwa przebywał w Zakładzie Karnym we W. od 3 stycznia 2017 roku do 6 sierpnia 2019 roku. Następnie został przetransportowany do Zakładu Karnego w K., który opuścił 17 września

2019 roku. Od 17 września do 4 grudnia 2019 roku przebywał w Areszcie Śledczym w P., następnie został przetransportowany do ZK C., gdzie przebywa do chwili obecnej.

Jednostka zakładu karnego we W. przeprowadza termomodernizację obiektu. Koniecznym dla prowadzenia prac jest wyłączenie z użytkowania części cel mieszkalnych. Z związku z planowanym remontem pawilonu(...) powód został przetransportowany do Zakładu Karnego w K.. Zmiana miejsca pobytu powoda wynikała z konieczności okresowego zmniejszenia powierzchni mieszkalnej jednostki w związku z prowadzonymi pracami remontowymi.

Powód nie był zatrudniony w jednostce nadto nie należał do grup osadzonych, którzy musieli obligatoryjnie pozostać w Zakładzie Karnym we W..

Prace remontowe w jednostce trwają cały czas, modernizowane będą kolejne pawilony, obecnie szacowany czas zakończenia prac to 29 września 2023 roku

Dla sprawnego przeprowadzenia prac remontowych Zastępca Dyrektora Generalnego Służby Więziennej wydał decyzję(...)z dnia 8 lipca 2019 roku dotyczącą wyłączenia z użytkowania pomieszczeń mieszkalnych w zakładzie karnym we W. oraz czasowym ustaleniu pojemności jednostki.

Na skutek powyższego powód został przetransportowany do ZK w K., a następnie do ZK w C., jednostek znacznie oddalonych od dotychczasowego miejsca osadzenia powoda oraz miejsca zamieszkania jego najbliższych.

Od sierpnia do grudnia 2019 powód wyłącznie raz widział się ze swoimi bliskimi. Wcześniej takie wizyty odbywały się częściej i miały miejsce np. 23 czerwca, 16 czerwca, 2 kwietnia, 19 marca, 10 marca, 12 stycznia 2019 roku oraz 15 grudnia, 1 grudnia, 9 listopada, 23 października, 24 sierpnia, 1 lipca, 19 maja, 1 maja, 15 kwietnia, 31 marca, 3 marca, 17 lutego, 6 lutego, 26 stycznia, 2 stycznia 2018 roku.

Dowód: przeglądarka historii rozmieszczenia (k. 35- 36), notatka służbowa (k. 37), kopia pisma z 8 lipca 2019 roku (k. 38v), kopia decyzji BIS.404.179.2019.MK (k. 38), przeglądarka czynności transportowych (k. 39, 40), karta ewidencji widzeń (k. 54- 57v), kopia pisma z 14 stycznia 2020 roku (k. 65), kopia decyzji BIS.404.345.2019.MK (k. 66- 67) kopia pisma z 30 maja 2019 roku (k. 68- 70), kopia tabeli nr 1 (k. 71)

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom oraz ich odpisom i kserokopiom, albowiem nie budziły wątpliwości Sądu. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 kpc dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Sąd pominął dokumenty znajdujące się na kartach 72- 75v albowiem nie dotyczą powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Roszczenie powoda okazało się bezzasadne.

Przepis art. 23 kc stanowi, że dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie z art. 24 § 1 kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła

oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Jednocześnie art. 417 § 1 kc stanowi, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Odnosząc się do zarzutów M. W., należy uznać, że nie zasługiwały na uwzględnienie.

Powód w związku z umieszczeniem w jednostce w K. domagał się ponownego przeniesienia do Zakładu Karnego we W..

Powód podnosił, iż osadzenie go w jednostce daleko położonej od miejsca zamieszkania najbliższych narusza jego dobra osobiste, polegające na możliwości utrzymywania ścisłych kontaktów z rodziną. Powód powoływał się w szczególności na treść art. 102 ust 2 kkw, który stanowi, że skazany ma prawo w szczególności do utrzymywania więzi z rodziną i innymi osobami bliskimi.

W ocenie powoda brak możliwości częstych odwiedzin ze strony rodziny i znajomych narusza jego dobra osobiste. Jediną możliwością usunięcia skutków naruszenia jego dóbr jest ponowne osadzenie w Zakładzie Karnym we W..

Mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, sąd uznał, iż nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Działania polegające na przeniesieniu powoda do innej jednostki penitencjarnej zostały spowodowane okolicznościami obiektywnymi tj. pracami dot. termomodernizacji całego obiektu. Powyższe nie dotyczyło wyłącznie powoda, ale większej grupy osadzonych.

Zważyć należy, że w jednostce karnej we W. przebywają grupy osadzonych których przeniesienie nie było możliwe. Dlatego mimo, iż powód nie przebywał w pawilonie(...) w którym rozpoczęto prace remontowe, przetransportowanie go było uzasadnione celem udostępnienia miejsc dla osadzonych, których pozostanie w jednostce jest niezbędne.

Odnosząc się do zarzutów powoda sąd wskazuje, że kodeks karny wykonawczy w art. 105 §1 stanowi, że skazanemu należy umożliwiać utrzymywanie więzi przede wszystkim z rodziną i innymi osobami bliskimi przez widzenia, korespondencję, rozmowy telefoniczne, paczki i przekazy pieniężne, a w uzasadnionych wypadkach, za zgodą dyrektora zakładu karnego, również przez inne środki łączności, oraz ułatwiać utrzymywanie kontaktów z podmiotami, o których mowa w art. 38 § 1.

Osobiste kontakty powoda z rodziną nie są jedyną formą utrzymywania więzi rodzinnych. W pozostałym zakresie powód nie formułował zarzutów, aby realizacja innych form kontaktów z rodziną nie była możliwa. W tym stanie rzeczy sąd uznał, że powód ma możliwość utrzymania więzi rodzinnych w różnych formach. W tym także poprzez osobiste kontakty, do których obecnie dochodzi rzadziej.

Ubocznie należy wskazać, że zapewne obecne zachowanie powoda (jest niewłaściwe na co sam wskazuje powód, przejawia agresję i nie panuje nad własnymi emocjami) uniemożliwia mu realizację przywilejów w tym także tych dotyczących utrzymywania więzi rodzinnych.

Nawet gdyby przyjąć, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda z powodu osadzenia go w innej jednostce niż Zakład Karny we W. to naruszenie to nie było bezprawne.

Zakład Karny we W. przeprowadza termomodernizację obiektu, proces ten jest wieloetapowy i rozłożony w czasie, obecnie zakończenie prac wskazuje się na wrzesień 2023 roku. W ocenie sądu jest to okoliczność obiektywna, przeprowadzenie tego rodzaju prac należy uznać za niezbędne, z czym wiążą się niedogodności dla osadzonych oraz obsługi obiektu. Sąd nie stwierdził w działaniu pozwanego żadnych nadużyć. Obiektywnie należy zważyć, że podejmowane są kroki niezbędne dla realizacji inwestycji, a także dla dochowania wszelkich zasad należytego osadzenia wszystkich skazanych. Sąd pragnie podkreślić, że osadzenie osób skazanych jak najbliżej miejsca zamieszkania, nie jest jedynym kryterium.

Mając na uwadze powyższe sąd nie stwierdził żadnych nieprawidłowości. Pozwany działał na podstawie i w granicach obowiązujących przepisów. Powód winien zważyć, że odbywanie kary pozbawienia wolności stanowi pewną niedogodność. Trudno przyjąć, aby odbywanie kary było swobodne i w niczym nie odbiegało od życia na wolności, kara zawsze będzie stanowiła pewnego rodzaju niedogodność.

Utrzymywanie przez powoda relacji z rodziną w formie osobistych kontaktów jest obecnie utrudnione, niemniej jednak powód więzi rodzinne może realizować w innych formach, o których mówi art. 105 §1 kkw.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę sąd uznał, że działania pozwanego w zakresie wykonywania władzy publicznej, polegające na wykonywaniu wobec powoda kary pozbawienia wolności nie nosiły cech bezprawności. Zmiana miejsca pobytu powoda wynikała z konieczności okresowego zmniejszenia powierzchni mieszkalnej jednostki w związku z prowadzonymi pracami remontowymi. Działania te znajdowały odzwierciedlenie w obowiązujących przepisach, a powierzone zadania wykonywane były z poszanowaniem zasad humanitaryzmu i dóbr osobistych skazanych.

Mając to na uwadze sąd uznał, że powód nie wykazał podstaw, na których roszczenie swe opierał tzn. bezprawnego działania pozwanego przy wykonywaniu wobec niego kary pozbawienia wolności. Z uwagi na to sąd, działając na podstawie przepisów powołanych na wstępie, powództwo oddalił.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc odstępując od obciążania nimi powoda. Sąd przyjął, że w niniejszej sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania go kosztami mimo, że jego żądanie zostało oddalone w całości.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie powołanych przepisów sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia Hanna Ratajczak

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi wraz z pouczeniem o apelacji;
3. Za 14 dni lub z apelacją.

P. dnia 14 września 2020r.

/-/ Hanna Ratajczak